La Comédiathèque

Cara o Creu

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

**Aquest text es pot llegir i descarregar gratuïtament.
Qualsevol representació pública, professional o amateur, encara que sigui gratuïta, requereix una autorització prèvia i el pagament dels drets d'autor corresponents. Sol·licitar autorització:
https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/**

Cara o creu

Jean-Pierre Martinez

Traducció i adaptació de l'autor

Vincent i Antoine són dos actors, amics de joventut, que fa anys que no es veuen. Amb el temps, la seva amistat s'ha convertit en una rivalitat tant professional com amorosa. L'un ha citat l'altre a l'escenari d'un teatre per reprendre el fil d'aquella amistat que es va perdre quan van deixar enrere la joventut. L'intent de reconciliació es convertirà en un ajust de comptes, abans de desembocar, potser, en un projecte inesperat.

Personatges

Vincent

Antoine

© La Comédiathèque

L'escenari és buit, tret de dues cadires, una a cada banda d'una tauleta. Entra Vincent amb una tassa a la mà. Seu i es pren el cafè a petits glops, amb la mirada perduda. Fa una ullada al rellotge. Deixa la tassa damunt la taula, s'aixeca i s'adreça als espectadors.

Vincent – Jo soc en Vincent. Espero l'Antoine. No hauria de trigar gaire. Si no és que, al final, ha decidit no venir. Ben mirat, ho entendria... Però no, em sembla que vindrà. Ni que sigui per curiositat. Ja ho veureu, vindrà. Per saber què coi vull d'ell després de tants anys. L'Antoine és... un amic. Bé, això em penso. Diguem que... abans érem molt amics. Anàvem junts a l'institut. Un col·legi catòlic d'una petita ciutat de províncies. L'ambient era força estricte, però... tot i així, vam aconseguir fer un munt de bestieses. Això sí que us ho puc dir: ens ho vam passar de conya. Fins i tot vam muntar una companyia de teatre tots dos. Bé, amb uns quants més. Sobretot noies... De fet, al principi, aquella companyia era sobretot una excusa per lligar. Organitzàvem càstings per a obres que no arribàvem a muntar mai. Evidentment, sempre triàvem les més guapes. I a la prova d'interpretació, la noia havia de fer un petó al seu company. És a dir, a un de nosaltres dos, mentre l'altre feia de director de càsting. El truc era força barroer, però de tant en tant alguna hi picava. Bé, com que tots érem menors, ningú no ens va denunciar mai ni ens van processar per assetjament sexual. Sí... Eren altres temps. Després... vam anar a París i ens vam apuntar a una escola d'interpretació, el Cours Florent. Sempre junts. L'Antoine i jo. Durant un any vam compartir una habitació minúscula a les golfes d'un edifici de Montmartre. La vida de bohèmia, vaja. Com a la cançó d'Aznavour. *(Se senten al piano les primeres notes de «La Bohème», però no la lletra.)* En aquell cau amb prou feines hi cabia un llit individual. Cada vespre ens jugàvem el llit a cara o creu, i el perdedor dormia a terra, en un matalàs inflable, amb els peus al rebedor i el cap al lavabo, on no hi havia tant de corrent d'aire. És cert, en aquella època érem inseparables... Sí, es pot dir que l'Antoine... era el meu millor amic. *(Una pausa.)* Després vam començar a fer càstings. A treballar una mica, cadascú pel seu compte. Petits papers en telefilms o comèdies d'embolics... L'Antoine es va quedar uns mesos més en aquella habitació. Jo em vaig entaforar a casa d'una amiga, en un estudi que amb prou feines era més gran. Almenys tots dos podíem dormir en un llit. Ell tot sol, i jo amb aquella noia que havia conegut en un rodatge. Van passar els anys i... amb l'Antoine ens vèiem cada vegada menys. Fins que un bon dia vam deixar de veure'ns del tot. No sé per què. Bé, sí, me'n faig una idea, però... No, no ho sé... L'Antoine encara fa d'actor, com jo. Bé, ell... continua fent sobretot de figurant. Siluetes, com en diem en el món del cinema. Ja sabeu, tots aquells personatges invisibles que ningú no veu a les pel·lícules. Tret dels seus amics de Facebook, sempre que els avisi el dia abans: «Atenció, si demà al vespre mireu la pel·lícula de la tele, em veureu. Soc el cambrer que porta la cervesa al comissari Maigret a la primera escena. Però estigueu ben atents, que només se'm veu de tres quarts durant dos o tres segons. I quan Maigret em dona un bitllet i em diu que em quedi amb el canvi, li responc: gràcies.» Mig dia esperant en un plató per dir gràcies al comissari Maigret. Almenys pots penjar a Instagram el full de rodatge on surt el teu nom al costat del de l'estrella a qui dones les gràcies. Amb l'esperança que algun dia l'estrella siguis tu i et donin les gràcies a tu... *(Se sent un fragment de «Je m'voyais déjà», d'Aznavour, que evoca el somni juvenil de conquerir París.)* Malauradament, l'Antoine no ha tingut aquesta sort. Continua fent de cambrer i dient

gràcies. Abans encara feia una mica de teatre, però ara ja no li ofereixen gaire res. De fet, em sembla que es planteja deixar l'ofici. Per tornar a fer de comptable. Sí, perquè a la universitat havia començat a estudiar comptabilitat. I no és mal actor, però... sempre li ha faltat ambició. Ja ho veureu, l'Antoine és... un bon noi. Bé, no vull dir que sigui un bon noi en el sentit de... No, perquè quan diem que algú és un bon noi, de seguida pensem que és una mica curt. Ves a saber per què, avui dia ser bona persona i ser beneit són gairebé sinònims.

Entra Antoine.

Antoine – Et molesto? Parles per telèfon?

Vincent – No, no, de cap manera. Entra, Antoine, sisplau...

Antoine avança cap al centre de l'escenari, veu els espectadors i es queda un instant desconcertat.

Antoine – És una broma?

Vincent – Què?

Antoine – Quina trampa m'has parat? Em dius que em vols veure, em cites a l'escenari d'aquest teatre que fa anys que és tancat. No m'has dit res d'una audició amb públic. Jo no he preparat res.

Vincent – Ah, no, però no és cap audició. Bé, no ben bé.

Antoine – Però si hi ha públic! No estic somiant, oi?

Vincent – Un somni... Més aviat seria un malson, no? T'ho imagines? Un paio que obre una porta de casa seva, la del lavabo, per exemple, i de cop es troba dalt d'un escenari davant del públic. Sense saber en quina obra actua ni què ha de dir.

Antoine – És una mica la història de la meva vida, però vaja... Em pots dir què hi faig, aquí?

Vincent – Som en un teatre, no?

Antoine – Ni tan sols sabia que encara fos un teatre... Fa més de vint anys que aquí no s'hi representa res.

Vincent – Un teatre és com una església. Mentre no s'hagi dessacralitzat, encara s'hi pot dir missa.

Antoine – Missa?

Vincent – És una manera de parlar...

Antoine – Però de què es tracta? D'un càsting?

Vincent – D'un càsting, sí, si vols...

Antoine – Ah, però jo no vull res. Ets tu qui m'ha demanat que vingués.

Vincent – Exacte. Com va, tot?

Antoine *(en apart)* – De debò vols que ens posem a xerrar com si no passés res? Aquí, davant del públic?

Vincent – Fes com si no hi hagués ningú... Com al teatre, precisament. La quarta paret, com en diem. Vols prendre alguna cosa mentrestant?

Antoine – Mentrestant què?

Vincent – Un cafè? M'acabo de comprar una cafetera exprés. Fa un cafè boníssim.

Surt. Antoine es queda un instant desconcertat. Mira els espectadors, una mica cohibit. Fa unes quantes passes, torna al centre de l'escenari i s'adreça al públic.

Antoine – Perdoneu, no sé pas què hi faig, aquí... *(Seu, intentant aparentar tranquil·litat, però de seguida es torna a aixecar i fa unes quantes passes més.)* Espero que torni, perquè tot plegat és una mica incòmode... Cal dir que aquest imbècil sempre ha tingut una habilitat especial per posar-me en situacions incòmodes... *(Silenci.)* En Vincent i jo som... vells amics. Bé, més aviat amics de joventut, perquè això de vells amics... voldria dir que encara som amics. A l'institut en vam fer de tots colors, tots dos. Formàvem part d'una companyia de teatre que havíem muntat entre tots dos. Amb unes quantes noies, també... En fi. Després ens vam fer actors, tots dos. Vull dir... actors professionals. Intermitents, vaja: treballàvem a temporades. I, com els nostres contractes, la nostra amistat també es va fer... intermitent. Cadascú va tirar pel seu camí. I els nostres camins cada vegada es creuaven menys. En Vincent... Fa anys que no el veig. Per això em va estranyar que em truqués. Ni tan sols sé com ha aconseguit el meu número de telèfon. L'última vegada que ens vam veure, ni tan sols sé si ja existien els mòbils. En Vincent va tenir un cert èxit amb una sèrie de televisió, fa uns anys. En aquella època el reconeixien pel carrer i li demanaven autògrafs, i aleshores... es va pensar que era una estrella. Des de llavors no hem tornat a treballar junts. Jo no era cap estrella, ja m'enteneu... Ara tothom l'ha oblidat una mica. Ja li han baixat els fums. Va encadenant papers secundaris al teatre o a la tele. En fi, ha tornat a ser un actor com tants altres. Potser per això s'ha tornat a recordar de mi...

Vincent torna amb una tassa de cafè que deixa damunt la taula.

Vincent – No hi he posat sucre. De fet, no en tinc.

Antoine – Ja em va bé, gràcies...

Vincent agafa la seva tassa, seu i beu el cafè a petits glops. Antoine es queda dret.

Vincent – Seu.

Antoine – No seria millor que em diguessis per què m'has fet venir? No farem esperar tota aquesta gent...

Vincent – Potser senzillament tenia ganes de veure't. Som amics, no? No ens cal cap motiu especial per veure'ns.

Antoine – Fa deu anys pel cap baix que no ens veiem.

Vincent – Dotze.

Antoine – Va ser a l'enterrament de la teva mare. No vam tenir gaire ocasió de parlar.

Vincent – A l'enterrament de la meva mare, sí. No era el millor moment per parlar dels bons temps. Sí, me'n recordo. No va ser gaire alegre, aquell enterrament.

Antoine – Hauries d'haver vingut al de la meva. Va ser molt més divertit. Ara que hi penso, per què no vas venir?

Vincent dubta un instant abans de respondre i es gira cap als espectadors.

Vincent *(al públic)* – Els enterraments són com les invitacions a sopar. És un cercle viciós. Si algú ve al funeral d'un familiar vostre, us sentiu obligats a tornar-li el favor la pròxima vegada. I us condemneu de per vida a empassar-vos tots els enterraments dels familiars dels amics. Sense comptar que les flors costen un dineral. Així que un bon dia vaig dir prou. Per què creieu que tanta gent tria enterrar els seus morts en la més estricta intimitat? Sense flors ni corones... Per demostrar la modèstia del seu estimat difunt? I ara! Per no haver de tornar el favor, home. Perquè quan coneixes molta gent, a partir d'una certa edat, fàcilment et toca anar d'enterrament almenys un cop al mes. Jo me n'he arribat a empassar dos en una setmana. Hi ha famílies que he enterrat gairebé senceres. Acaba sent una feina a mitja jornada i una bona despesa. Així que ara he decidit ser modest en lloc dels altres. Per mi, tots els enterraments són en la més estricta intimitat. No hi vaig i punt. I tampoc no hi envio flors. I les flors, entre nosaltres... Són una aberració ecològica, no? La majoria venen d'Holanda o fins i tot d'Àfrica. En avió... No, jo ja no vaig a enterraments...

Antoine – És clar, el senyor estava molt ocupat, en aquella època. El senyor era una gran estrella de la petita pantalla.

Vincent – Ja t'ho vaig dir, estava rodant. No em vaig poder escapar. Espero que no m'ho tinguis en compte.

Antoine – He dit que et guardés rancor per alguna cosa?

Vincent – No ho sé... Érem molt amics, no? Ja no ens veiem. És només que cadascú té la seva vida o bé... va passar alguna cosa?

Antoine – Alguna cosa?

Vincent – No estem renyits?

Antoine – No ho crec. Tu què en penses?

Vincent – Fins i tot es pot dir que en una època jo era el teu millor amic, no?

Silenci incòmode d'Antoine, que finalment es gira cap a la sala.

Antoine *(al públic)* – El seu millor amic... Què vol dir, exactament? Quan som nadons, tenim un peluix. Quan som petits, tenim un amic imaginari. Després tenim un millor amic. Més endavant tenim xicota. Si tenim sort, ens hi casem. I ens oblidem dels amics. És la vida. Va així. La teva dona també es converteix en la teva millor amiga. Suposo que si ens poguéssim ficar al llit amb el nostre millor amic, no ens caldria casar-nos. *(A Vincent.)* És cert, eres el meu millor amic... I jo? Jo era el teu millor amic?

Vincent – Sí. Eres el meu millor amic.

Antoine – D'això fa molt de temps.

Vincent – Ja no ens veiem. Però encara som amics, no?

Antoine – Depèn de què entenguis per amic... Què és exactament l'amistat, per tu?

Vincent – No ho sé.

Antoine – Si necessités diners, me'n deixaries?

Vincent – Necessites diners?

Antoine – Només és un exemple.

Vincent – No, perquè si necessites diners... ja t'aviso que no en tinc.

Antoine – Si estigués malalt, em vindries a veure a l'hospital?

Vincent – Suposo que això també és un exemple.

Antoine – Ni tan sols vas venir a l'enterrament de la meva mare.

Vincent – Em sap greu... No sabia que fos tan important per tu. I, a més, no m'agraden gaire els enterraments.

Antoine – És que coneixes algú a qui li agradin els enterraments?

Una pausa.

Vincent *(al públic)* – Tampoc no m'agraden gaire els hospitals. Quan vaig a veure algú a l'hospital o a una residència de gent gran, penso en la meva pròpia decadència, possible i fins i tot inevitable. Em sembla que el que m'espanta més de tot plegat no és el deteriorament físic, passatger o definitiu. És aquest ambient de presó. En un hospital o una residència, la persona queda totalment privada de llibertat. De la llibertat de sortir-ne, per començar, sense el permís de la direcció. Fins i tot queda privada de la seva identitat. El malalt es converteix en un pacient. El jubilat, en un resident. Es comença a parlar d'ell en tercera persona, com si l'ànima ja li hagués abandonat el cos. Com es troba avui, el senyor? Ha dormit bé, la senyora? Per mi, un hospital o una residència és pitjor que una presó. A la presó també ets només un número. Però almenys no et demanen que acceptis de bon grat que et priven de llibertat i que donis les gràcies als teus escarcellers. No, jo no vaig mai a veure ningú a l'hospital ni a una residència. És massa depriment...

Antoine – Encara no m'has dit per què em volies veure. Ni què hi fem, aquí, tots dos.

Vincent – Te'n recordes, d'aquella companyia de teatre que havíem muntat?

Antoine – Sí, me'n recordo...

Vincent – Organitzàvem càstings per a papers femenins. I a la prova d'interpretació, la noia havia de fer un petó al seu company. És a dir, a un de nosaltres dos, mentre l'altre feia de productor.

Antoine – No va acabar de funcionar mai, però vaja.

Vincent – Amb la Louise va funcionar.

Antoine – Sí.

Vincent – Com ens vam arribar a divertir amb allò!

Antoine – No em diguis que avui has organitzat un càsting d'aquests i que em necessites per fer de productor. Ja no tenim edat, no et sembla?

Vincent – Llàstima, era divertit. Te'n recordes, d'aquella vegada que aquella noia...

Antoine – Escolta, Vincent, em sap greu, però això de les vetllades nostàlgiques no em va gaire. Què vols de mi, doncs?

Vincent – T'he de demanar una cosa. Bé, més aviat t'he de dir una cosa... Una cosa una mica delicada...

Antoine – Aquí? Ara? Dalt d'un escenari? Davant del públic?

Vincent – Al capdavall, som actors.

Antoine – Sí, tot plegat és molt teatral.

Vincent – Entre amics podem xerrar una mica, no? D'acord, no parlem dels bons temps. Parlem del present. I del futur... En què treballes, ara?

Antoine – Tinc uns quants projectes entre mans.

Vincent – Ah, sí? De què es tracta? Teatre? Cinema?

Antoine – Fins que no estiguin lligats, prefereixo no parlar-ne. I tu?

Vincent – Jo? No paro... Tinc l'agenda plena per als pròxims tres anys.

Una pausa.

Antoine – És per això que m'has fet venir? Per tirar-me en cara els teus incomptables èxits? Quan saps que amb prou feines aconsegueixo les hores de feina que em calen per cobrar l'atur, com tants altres actors...

Vincent – M'acabes de dir que tenies un munt de projectes en marxa.

Antoine – És el que diem quan no tenim feina i només esperem que soni el telèfon. I tu ho saps prou bé.

Vincent – Perdona, no em pensava que les coses t'anessin tan malament.

Antoine – A què ve tot això, Vincent? Em vols oferir un paper, és això?

Vincent – No, no ben bé, però...

Antoine – Ja m'hauria estranyat... Doncs què?

Vincent – T'he de donar una gran notícia.

Antoine – Una gran notícia? Una gran notícia per a tu, suposo. Una cosa que revifarà la teva carrera. I que et permetrà mirar els altres encara una mica més per damunt de l'espatlla.

Vincent – Em trobes tan egocèntric?

Antoine – I a mi què m'importa el teu èxit, Vincent? Necessites algú que t'aplaudeixi? Vols que et demani un autògraf?

Vincent – No és pas el que et penses.

Antoine – Ah, no?

Una pausa.

Vincent – He dit una gran notícia, no pas una bona notícia.

Antoine – Com que no és una bona notícia? Vols dir... una mala notícia...?

Vincent – M'acaben de diagnosticar un tumor al cervell.

Antoine es queda desconcertat.

Antoine – No...

Vincent *(al públic)* – No sé què m'ha passat pel cap per dir això... Evidentment, no és veritat, però... m'havia quedat sense arguments. Cal reconèixer que m'ha fet perdre els estreps. Si l'escoltes, l'èxit m'ha pujat al cap, soc el pitjor dels arribistes i menyspreo tothom, començant pels antics amics. Tampoc no és culpa meva que a mi m'hagin anat més bé les coses que a ell. No em passaré la vida demanant perdó per tenir una mica de talent i saber-me vendre. Si fos amic meu, s'hauria d'alegrar del meu èxit en lloc de retreure-me'l, no? D'acord, és cert, no el vaig ajudar gaire quan tenia l'oportunitat de fer-ho. Però tampoc no crec que li hagués fet cap favor. I, encara que l'hagués ajudat, avui em retreuria que ho havia fet amb condescendència, per demostrar que estava per damunt d'ell. Així que sí, el vaig deixar que s'espavilés tot sol. No soc partidari de l'assistencialisme, vet aquí. Ni del nepotisme. El nepotisme, ja sabeu, aquest sistema que consisteix a col·locar els amics en comptes de la gent competent que s'ho mereix de debò. D'acord, també pot passar que tinguis amics competents, però vaja... Jo no en tinc cap culpa, si ha fracassat en tot a la vida. En la vida professional, si més no... Ara bé, d'aquí a inventar-me que tenia un tumor al cervell... No ho sé. Segurament tenia ganes que, en lloc d'envejar-me, per un cop ell també em compadís. Per veure què se sent quan et toca fer el paper de víctima i la gent et plany. Això mateix, només per veure com reaccionaria si per un cop em toqués a mi fer el paper que ningú no vol...

Antoine – Merda... Em sap molt de greu... Perdona'm...

Vincent – No t'has de disculpar, no és culpa teva.

Antoine – No, vull dir que em perdonis per haver estat tan desagradable. Si ho hagués sabut...

Vincent – Tu almenys ets un amic de debò. Em vindràs a veure a l'hospital, oi? Almenys mentre encara sigui més o menys presentable...

Antoine es queda un instant desconcertat.

Antoine – Però... et podran tractar, oi?

Vincent – El tumor està molt mal situat. No es pot operar. Així que, malauradament...

Antoine – Ah, merda...

Vincent – Em queda un any de vida. Potser menys.

Antoine – I això que, veient-te així...

Vincent – Sí... Ara gairebé no tinc símptomes. Però segons els metges, no trigaran a aparèixer. I els últims mesos no seran pas els més fàcils. Però de moment estic bé. Així que ho aprofito per posar els meus assumptes en ordre. I acomiadar-me de la gent que estimo...

Antoine – M'emociona molt que em comptis entre la gent que estimes. Evidentment, si puc fer res per tu...

Vincent – Gràcies... Malauradament, tret que hagis trobat un remei miraculós contra el càncer...

Una pausa.

Antoine – I és per això que m'has demanat que vingués?

Vincent – Sí. Però de moment preferiria que quedés entre nosaltres. Encara no ho sap ningú...

Antoine, desconcertat, mira cap al públic.

Antoine – Ningú?

Vincent – Ningú.

Antoine – I ells?

Vincent – Ah, sí, és veritat. Me n'havia oblidat, d'aquests...

Antoine – Sí, és clar, la quarta paret...

Vincent – En fi, com dius tu, abans que res soc actor. Suposo que, inconscientment, sento la necessitat de posar en escena la meva pròpia desaparició.

Antoine es queda un moment pensatiu.

Antoine – Així que és per això que m'has fet venir aquí, a aquest escenari? Per anunciar-me que et moriràs, veure com reacciono i oferir-li l'espectacle al públic?

Vincent – No només per això. Tenia ganes de veure't, i prou. I com que no em queda gaire temps, he decidit replantejar-me les prioritats.

Antoine – No sé què dir-te... M'honora molt que hagis pensat en mi. Estic molt emocionat, i alhora... De debò creus que podem reprendre així, de cop, una amistat que es va interrompre fa anys? Només perquè d'aquí a uns mesos un de nosaltres ja no hi serà.

Vincent – No ho sé. Diuen que alguns animals s'acosten als humans quan pressenten que els arriba la fi. Suposo que les persones s'acosten als seus amics quan s'acosta la mort.

Antoine – Sí, potser...

Vincent – Si et sabessis condemnat, tu m'hauries trucat?

Antoine – Sincerament?

Vincent – Sincerament.

Antoine – No.

Vincent – D'acord.

Antoine *(al públic)* – És curiós. Evidentment, no li desitjo la mort. Ningú no desitja la mort d'un amic. Però vaja... M'estimo més que li passi a ell que no pas a mi. És horrible pensar això, ja ho sé. Però no podem evitar pensar, no? Mentre no diguem el que pensem, no fem mal a ningú. I el que penso és que... no hauria estat just que em toqués a mi. No pot perdre sempre el mateix. Hi ha d'haver alguna mena de justícia, malgrat tot. Sense parlar del destí, encara que tot sigui fruit de l'atzar, al final les coses s'acaben equilibrant, no? Vull dir les bones i les dolentes. És una qüestió de probabilitats, vaja. És com a la ruleta: no pots encertar sempre. Ni fallar sempre. Ell, després d'haver tingut una sort de banyut tota la vida, al final li ha sortit el zero. Hagi apostat pel que hagi apostat, perdrà l'aposta. I jo, amb la mala estrella que arrossego des de fa tants anys, almenys m'estalvio el pitjor i me'n surto viu. De moment...

Vincent – Però em vindràs a veure a l'hospital?

Antoine – És clar.

Vincent – No tens cap obligació de fer-ho, ho saps. És veritat, fa anys que no ens veiem. No estic en situació de demanar-te res. Al capdavall, no em deus res.

Antoine – No.

Una pausa.

Vincent – Ens vèiem cada cop menys. Què va fer que un bon dia deixéssim de veure'ns del tot?

Antoine *(intentant fer broma)* – A part del fet que, des d'aquell petit èxit a la tele, et vas creure una estrella i et vas oblidar dels antics amics?

Vincent – Sí. A part d'això.

Una pausa.

Antoine – Escolta, Vincent... Quan érem joves, vivíem la nostra amistat en el present. Les bestieses, les fèiem junts. De vegades ens les explicàvem uns mesos després, però l'endemà en tornàvem a fer de més grosses.

Vincent – És veritat. Érem joves. No teníem res a perdre i, per tant, no teníem por de res.

Antoine – De mica en mica ens vam tornar més assenyats. Cada vegada fèiem menys bestieses. I sobretot, ja no les fèiem junts. I quan encara ens trobàvem de tant en tant, ens limitàvem a parlar dels bons temps.

Vincent – O bé ens explicàvem les nostres proeses, per demostrar a l'altre que a nosaltres ens havia anat més bé.

Antoine – I en aquest joc, sempre guanyaves tu. A la llarga, era depriment. Fins i tot letal. Per intentar tirar endavant, havia de deixar de veure't.

Vincent – Ara em costarà una mica fer plans de futur, ja ho veus. Només em queda un any de vida, així que... ho viuré tot per última vegada. Quan el mes d'agost és un desastre, ens diem que l'any que ve serà millor. Però quan és el teu últim estiu...

Antoine – No sé què dir-te.

Vincent – De tota manera, t'he de demanar una cosa.

Antoine – El que vulguis.

Vincent – Podràs fer-te càrrec del meu gat quan jo ja no hi sigui...?

Una pausa.

Antoine – El teu gat?

Vincent – No tinc ningú més a qui confiar-lo. Bé, ningú en qui confiï prou.

Antoine – Ni tan sols sabia que tinguessis un gat. No n'havies tingut mai cap, oi?

Vincent – És el primer. Segurament per això me l'estimo tant... Sí, es pot dir que avui és l'únic amic que em queda... a part de tu.

Antoine – Ah, sí...

Vincent – Creu-me, un animal no et decep mai, ja ho veuràs.

Antoine – És que... no sé com es cuida un gat... No he tingut mai fills, i un gat...

Vincent – És molt senzill, t'ho asseguro. Només li has de donar menjar i aigua, canviar-li la sorra de tant en tant i, és clar, acariciar-lo per demostrar-li com te l'estimes.

Antoine – Escolta, no ho tinc gaire clar. Un gat. Amb la vida que porto...

Vincent – Bé que ho faràs pel qui havia estat el teu millor amic, a qui només li queden uns mesos de vida.

Antoine es mira Vincent fixament.

Antoine – No és cap broma, oi? Perquè inventar-te un tumor al cervell per recuperar una amistat perduda seria ben recargolat.

Vincent – Ves a saber... Si abans de final d'any reps la meva esquela, sortiràs de dubtes. Si no, és que era una broma de mal gust...

Antoine – O sigui que m'estàs prenent el pèl, oi?

Vincent – Al principi no era pas la meva intenció, t'ho juro. M'he deixat portar. Som dalt de l'escenari d'un teatre, m'he ficat tant en el paper que he acabat improvisant.

Antoine – Jugar així amb els sentiments dels altres... és monstruós, Vincent.

Vincent – M'acabes de dir que ja no fèiem bestieses junts! I que per això havíem deixat de ser amics. He pensat que era l'ocasió de tornar-hi... Te'n recordes? Aleshores també ens inventàvem unes històries increïbles. Vam fer creure al director de l'institut que érem jueus i que per això no ens podíem quedar a estudiar els divendres al vespre. I, cony, que no em moriré! Bé, de moment... Te n'hauries d'alegrar, no?

Antoine – Doncs gairebé et diria que estic decebut. Ja em veia al teu enterrament. Fins i tot ja se m'acudien unes paraules per al teu elogi fúnebre, com a millor amic del difunt. Hauria parlat dels bons temps. De l'amistat indestructible que ens unia des de feia tant de temps. Del destí que posava fi prematurament a una carrera encara plena de promeses...

Vincent – M'emociona molt, gràcies.

Antoine – Ets un cabró de merda. No et vull tornar a veure mai més.

Es disposa a sortir.

Vincent – Espera, Antoine! Estaves disposat a tornar a ser amic meu perquè m'havia de morir. I ara em tornaràs a odiar perquè estic en plena forma? Quina manera més curiosa d'entendre l'amistat, no?

Antoine – Però, Vincent... per què?

Vincent – No ho sé. He pensat que tenies raó. No era gaire delicat per part meva fer-te venir per donar-te una bona notícia que només m'afectava a mi.

Antoine – Així que, al final, és una bona notícia...

Vincent – Una bona notícia per a mi, si més no. Per a tu, no ho sé...

Antoine – Per a mi?

Vincent – És veritat. No tens cap motiu per alegrar-te per mi.

Antoine – Quina és, aquesta bona notícia? Ets candidat a un Molière, un dels grans premis del teatre francès? Vols que assisteixi a la teva consagració, oi? No tens prou admiradors que t'aplaudeixin?

Vincent – O sigui que no m'ho has perdonat mai, eh?

Antoine – Perdonat què?

Vincent – Que aconseguís el paper protagonista en aquell càsting a què vam anar tots dos fa uns quinze anys. Per a aquella sèrie que em va donar a conèixer. Tens enveja del meu èxit, oi?

Antoine – Del teu èxit?

Vincent – En l'ofici, si més no.

Antoine – Com deia Warhol, tothom té dret al seu quart d'hora de glòria. El teu va durar dos o tres anys. Encara vas viure de rendes uns quants anys després que s'acabés la sèrie. Des de llavors et limites a fer papers secundaris.

Vincent – Sempre és millor que fer de figurant.

Antoine – El teu suposat èxit et va pujar al cap, Vincent. Et vas oblidar dels amics de debò. I encara ets solter...

Vincent – Tu també, no? Bé, hi has tornat.

Antoine – Veig que estàs ben informat. I això et fa ben content, oi? Saber que, si la Louise no et va triar a tu, almenys ja no està amb mi.

Vincent – Vas ben errat, t'ho asseguro.

Antoine – Va, home... Això és el que tu no m'has perdonat mai. Ets incapaç d'alegrar-te de la felicitat dels altres, Vincent. Tot el que poden tenir els teus amics, tens la sensació que t'ho roben a tu. I per això no m'has donat mai un cop de mà quan el necessitava.

Vincent – No t'he guardat mai rancor per allò de la Louise. De fet, aleshores ni tan sols m'interessava.

Antoine – Sí, home, i tant. Et va començar a interessar quan em va triar a mi. Per tu és insuportable, eh? Que una noia em pugui preferir a tu. Pitjor encara, és incomprensible. Va contra l'ordre natural de les coses.

Vincent – Delires.

Antoine – Doncs sí, amic meu, tant si t'agrada com si no, aquella prova la vaig superar jo. Em va tocar el paper que tu volies. Ens ho vam jugar a cara o creu i aquell dia la sort em va somriure. Jo vaig fer un petó a la Louise mentre tu et limitaves a fer de productor. I uns anys després, jo m'hi vaig casar.

Vincent – No n'estava gelós, t'ho asseguro.

Antoine – Va, que ja veia com te la miraves. Però t'hi hauràs de resignar, Vincent. No pots guanyar sempre. No ho pots tenir tot. Has de deixar alguna cosa per als altres. Els teus amics no hi són només per aplaudir els teus èxits. També tenen dret a ser feliços de tant en tant.

Vincent – És clar.

Antoine – Vaig ser molt feliç amb la Louise. Em pregunto per què la vaig deixar.

Vincent – Deu ser perquè, de fet, va ser ella qui et va deixar.

Antoine – Com ho saps? L'has tornat a veure?

Vincent dubta un instant.

Vincent – L'última vegada que ens vam veure tots tres va ser a l'enterrament de la meva mare.

Antoine – A l'enterrament de la teva mare... Abans em deies que no era el moment ideal per reprendre el contacte amb el teu millor amic, però bé vas trobar temps per reprendre el contacte amb la seva dona.

Vincent – No va anar ben bé així. Ens vam trobar unes quantes vegades després d'allò.

Antoine – Vas ser tu qui vas buscar la manera de tornar-la a veure?

Vincent – No. Va ser casualitat. Fem el mateix ofici. És normal que ens trobem de tant en tant.

Antoine – Nosaltres no ens hem tornat a trobar mai.

Vincent – Ella no mirava d'evitar-me.

Antoine – Però no t'has ficat al llit amb ella, oi?

Vincent – El dia de l'enterrament de la meva mare, no, tranquil.

Antoine – O sigui que t'has ficat al llit amb ella.

Una pausa.

Vincent – Fins i tot he anat una mica més enllà. Em caso, Antoine. És això el que et volia dir.

Silenci.

Antoine – Et cases...

Vincent – Amb la Louise.

Antoine encaixa el cop.

Antoine – Digues-me que és una altra de les teves bromes, Vincent.

Vincent – No és cap broma, Antoine.

Antoine – No te n'has pogut estar, eh...?

Vincent – No ho faig pas per fer-te mal, t'ho juro. Com pots pensar una cosa així? Ha anat així, i prou.

Antoine *(al públic)* – Tinc ganes de matar-lo. De fet, tinc ganes de matar-los tots dos. Com ha pogut fer-me això? D'acord, ja no estem junts. No m'ha de donar explicacions. Però podia haver triat qualsevol altre per substituir-me. Per què ha triat en Vincent? Tret que des del principi, des d'aquell famós càsting, s'hagi penedit de no haver-li fet aquell primer petó a ell en comptes de fer-me'l a mi. I si aquella

moneda hagués caigut de creu i no de cara? Hauria canviat la història de tots tres? És una pregunta que fa molt de temps que em ronda pel cap. Què deu el destí a l'atzar? I entre aquests dos factors que no controlem, quin espai queda per a la nostra llibertat individual? El món té un sentit i una finalitat que ens condicionen, o bé no és sinó una de les infinites versions possibles d'un caos perfectament aleatori? El lliure albir no és més que una il·lusió, o tenim realment un marge de maniobra per canviar el rumb de la nostra vida, entre un destí que ens arrossega com un corrent marí i un atzar que ens desvia com un vent capriciós? El naufragi del Titanic es deu al fet que tenia el destí a l'altra banda de l'Atlàntic, a la trobada fortuïta amb un iceberg o a la incompetència del capità?

Vincent – Ens casarem, Antoine. És així. No ho fem pas per fer-te mal.

Antoine – I per això m'ho volies dir en persona?

Vincent – És la teva exdona. T'ho volia dir jo mateix, és normal. Evidentment, no et demano que saltis d'alegria. Tot i que abans m'has dit que ens hauríem d'alegrar de la felicitat dels amics...

Antoine – Quina barra que tens! Alegrar-me de la felicitat d'un amic que m'acaba de prendre la dona?

Vincent – La teva exdona!

Antoine – Volies la meva benedicció... o només el plaer d'enfonsar-me encara una mica més?

Vincent – No t'he volgut enfonsar mai, Antoine. De fet, sempre t'he admirat.

Antoine – M'admires? A mi?

Vincent – Sí.

Antoine – Sempre m'has considerat un fracassat.

Vincent – No és el teu èxit el que admiro. És la teva intel·ligència. La teva lucidesa. La teva integritat...

Antoine – Malauradament, això i l'èxit no solen fer gaire bona parella.

Vincent – No exageris. No has fracassat en tot.

Antoine – Ni tan sols he sabut fer que la Louise es quedés amb mi. I ara ja tens la teva revenja.

Vincent – De debò creus que algú es casa només per venjar-se?

Antoine – Evidentment, estem divorciats, no et cal el meu permís. Però per què, d'entre totes les dones, havies de triar precisament aquesta?

Vincent – No ho sé...

Antoine – Per cert, com va començar, això vostre? I quan?

Vincent – Ens vam tornar a veure. Ens vam adonar que teníem moltes coses en comú.

Antoine – Entre d'altres, un amic.

Vincent – Entre d'altres, el teatre.

Antoine – Digues-me almenys que la vostra relació no va començar mentre encara estàvem casats. Digues-me que no em va deixar per culpa teva...

Vincent – T'ho juro.

Antoine – Com vols que encara et pugui creure?

Vincent *(al públic)* – De què serviria dir-li la veritat? És cert, sempre he estat enamorat de la Louise. I el fet que triés l'Antoine en comptes de mi, suposo que va contribuir a fer-la encara més desitjable als meus ulls. La vaig tornar a veure quan van venir tots dos a l'enterrament de la meva mare. Encara estaven junts, aleshores, però vaig notar que la cosa ja no anava gaire bé. Jo encara gaudia d'una certa fama com a actor. Em va donar a entendre que jo no li era indiferent. L'Antoine va marxar just després de la incineració. Tenia una gastroenteritis o una cosa per l'estil, però havia volgut venir igualment. La Louise es va quedar una estona més. Li vaig proposar de prendre una copa a casa. I no sé ben bé com vaig acabar fent l'amor amb ella com un animal al sofà de la sala, just davant de l'urna que contenia les cendres encara calentes de la meva mare. Eros i Tànatos, ja sabeu de què parlo... No ens vam tornar a veure durant uns quants anys. I ens vam retrobar per casualitat l'any passat, a la inauguració d'una exposició, i aleshores va començar de debò la nostra relació. *(Es torna a girar cap a Antoine.)* M'has de creure, Antoine. Ja t'havia deixat. Jo no faria mai això a un amic...

Antoine – Ha estat ella qui t'ha demanat que em donessis la notícia?

Vincent – Diguem que en vam parlar. Vam pensar que era més correcte avisar-te. Tard o d'hora ho hauries sabut, de tota manera. No ho podíem fer sense dir-t'ho.

Antoine – N'hauríeu tingut prou d'enviar-me una invitació de casament.

Vincent – Evidentment, no estàs obligat a venir al casament.

Antoine – Gràcies...

Vincent – Ens casarem... i tenim projectes junts.

Antoine – Projectes? Voleu formar una família? Ara també em diràs que ja està embarassada?

Vincent – Projectes de teatre.

Antoine – Ja ho veig... O sigui que no és només un casament, també és una societat. Ja m'hauria estranyat...

Vincent – La Louise té molt de talent. Encara no ha tingut l'ocasió de demostrar-ho, i prou.

Antoine – Vols dir perquè estava casada amb un perdedor com jo?

Vincent – No facis que tot giri al voltant teu, Antoine. Em retreus que sigui egocèntric, però la Terra tampoc no gira al teu voltant.

Antoine – Potser tens raó. No puc fer responsable tothom dels meus fracassos.

Silenci.

Vincent – I tu? De debò que ara no tens cap projecte?

Antoine – De debò t'interessa?

Vincent – M'han dit que volies deixar l'ofici. I tornar a treballar de comptable.

Antoine – Qui t'ho ha dit? La Louise?

Vincent – Si necessites un cop de mà...

Antoine – Penses compensar-me per haver-me pres la dona?

Vincent – Ja no és la teva dona, Antoine, és la meva... De fet, és ridícul fer servir el verb tenir quan parlem de dones. Fa molt de temps que les dones no són propietat de ningú. Són elles qui trien.

Antoine – Ara també em donaràs una lliçó de feminisme.

Vincent – Només intento ajudar-te.

Antoine – No m'has donat un cop de mà en tots aquests anys. I ara, perquè et casaràs amb la Louise, estàs disposat a ajudar-me.

Vincent – Per què no?

Antoine – Que fàcil, per tu, eh? Un xec i fem creu i ratlla i oblidem el passat?

Vincent – No et demano que oblidis el passat. I no, per mi tampoc no és fàcil. Sí, treballo, però no guanyo tants diners com et podries pensar. I, a més, tinc despeses...

Antoine – Bé, ara ja puc marxar?

Vincent – Espera...

Antoine – Què més?

Vincent – No t'he fet venir només per anunciar-te el meu casament.

Antoine – Doncs què vols, exactament?

Una pausa.

Vincent – Em plantejo comprar aquest teatre.

Antoine – Comprar aquest teatre? M'has dit que no tenies diners.

Vincent – Amb la Louise.

Antoine – Cada cop millor.

Vincent – La Louise és actriu. I també directora teatral. Podríem fer un bon equip.

Antoine – Podríem?

Vincent – És una manera de parlar.

Antoine – Comprar un teatre... Per fer-hi què?

Vincent – Per poder fer, d'una vegada, el que jo vulgui, per no dependre de ningú. Per no haver d'esperar més que soni el telèfon, com dius tu. Tots somiem amb això, no?

Antoine – Per què no? Si t'ho pots permetre.

Vincent – Creus que podria funcionar?

Antoine – Ara em demanes l'opinió?

Vincent – Sempre he escoltat les teves opinions amb molta atenció. Tot i que no sempre les he tingut en compte...

Antoine – I prou bé que t'ha anat...

Vincent – Doncs?

Antoine – No ho sé. Què vols que et digui... Jo no tinc fusta d'empresari. Ni ambició. Ja t'has encarregat prou de fer-m'ho saber, no?

Vincent – Podríem tornar a treballar junts.

Antoine – Vols dir que em podries trobar una feineta? De què? De regidor? De taquillera? D'acomodadora?

Vincent – Jo tinc iniciativa, però poc sentit pràctic. Tinc idees, però soc un desastre organitzant-me. Sobretot a l'hora de portar els comptes i fer-me càrrec de la paperassa.

Antoine – Necessites un comptable i has pensat en mi, oi? No només em prens la dona, sinó que, a sobre, vols que sigui jo qui porti els comptes de casa vostra? I de passada, no vols que us faci de carabina?

Vincent – Aquest és el teu problema, Antoine. Sempre ho veus tot negre. Veus conspiracions pertot arreu, en comptes de veure-hi oportunitats. Ets un paranoic.

Antoine – Gràcies.

Vincent – Continuaries fent d'actor, és clar. Com nosaltres. Però tots faríem una mica de tot.

Antoine – No estic segur de voler-te tenir per cap.

Vincent – Diguem-ne soci, doncs.

Antoine *(al públic)* – Em fa una mica de vergonya, però he d'admetre que, curiosament, la seva proposta em tempta força. Tenir un teatre. Tots tres. És veritat. Era el nostre somni quan vam començar a fer d'actors. Fer com aquelles companyies de cafè teatre de París, el Café de la Gare o Le Splendid, que van obrir les seves pròpies sales. Bé, ells van començar per allà i després tots van fer grans carreres. Per a nosaltres seria més aviat una sortida d'emergència i una manera de reconèixer el fracàs, però vaja... *(A Vincent.)* M'ho pensaré, això que em proposes, però no estic segur que sigui una bona idea tornar a treballar junts. I encara menys tots tres...

Vincent – Abans deies que ja no fèiem res junts. Que ens limitàvem a recordar els bons temps. I que per això havia mort la nostra amistat. El que et proposo és compartir aquesta aventura amb mi. Bé, amb nosaltres...

Antoine – M'estàs proposant un trio, o què?

Vincent – Tu ja no te'n vas al llit amb ella, oi...? *(Silenci.)* O sí?

Antoine – Jo també l'he tornat a veure.

Vincent – Com que l'has tornat a veure? Des que us vau divorciar?

Antoine – Hem passat molts anys junts, això no s'esborra així com així.

Vincent – I?

Antoine – Ens hem tornat a ficar al llit junts. Una o dues vegades.

Vincent – Una... o dues?

Antoine – Diguem que tres.

Vincent – I l'última vegada, quan va ser?

Antoine – No ho sé... Fa un mes.

Vincent – Amb la Louise vam decidir casar-nos fa uns tres mesos.

Antoine – O sigui que la teva futura dona ja et posa les banyes amb el seu exmarit.

Vincent – Això comença a semblar una comèdia d'embolics de les dolentes.

Antoine – Res no ens impedeix escriure-la i representar-la per inaugurar aquest nou teatre...

Vincent *(al públic)* – És curiós, però ni tan sols els ho retrec. No he pensat mai que la Louise pogués ser tota meva. És massa independent. Com se'n diu de la poligàmia, quan és la dona qui té més d'un marit? Ah, sí. Poliàndria. Ja hem evolucionat força en totes aquestes qüestions. Potser algun dia es legalitzarà el matrimoni de tres persones... *(A Antoine.)* Em sembla que s'hauria d'haver quedat casada amb tu.

Antoine – Tampoc no cal que exageris.

Vincent – Tu vals molt més que jo. Tu ets un bon noi. Ets fidel.

Antoine – Sembla que parlis d'un gos. Malauradament, a les dones no els agraden els bons nois.

Vincent – Quan tenen vint anys, si més no. Després...

Antoine – I amb quins diners penses comprar aquest teatre? Perquè ja t'aviso que jo no vaig pas sobrat de diners...

Vincent – Tinc uns quants estalvis... I la Louise acaba de rebre una petita herència.

Antoine – Una herència? Tens raó, hauria d'haver continuat casat amb ella.

Vincent – Què, doncs? Tornem a ser amics?

Antoine – Estàs segur que hem estat mai amics?

Vincent – No ho sé. Però podríem intentar ser-ho.

Antoine – Em comences a preocupar, Vincent. Estàs segur que no tens un tumor de debò al cervell?

Vincent – Tinc un cargol fluix. És igual d'incurable, però del tot benigne.

Antoine – I la Louise, què en pensa?

Vincent – De tirar endavant aquest projecte tots tres, vols dir?

Antoine – També, sí.

Vincent – Va ser idea seva. Em va dir: «Serà el nostre nadó. El de tots tres.»

Una pausa.

Antoine – Estàs segur que no hi havia cap missatge subliminal...?

Vincent – Ara que ho dius...

Antoine – Es veu que mai no ha sabut triar entre cara i creu. De debò creus que està embarassada?

Vincent – L'hi podrem preguntar. Arribarà d'aquí a cinc minuts. *(Es gira cap a la porta.)* Mira, precisament, ja és aquí...

Se senten tres cops, sense que se sàpiga ben bé si són els tres cops tradicionals que anuncien el començament d'una funció de teatre o si algú truca a la porta.

Fosc.

Fi

L’autor

Nascut el 1955 a Auvers-sur-Oise, Jean-Pierre Martinez va pujar per primera vegada als escenaris com a bateria de diversos grups de rock, abans de convertir-se en semiòleg publicitari. Posteriorment, va treballar com a guionista de televisió i va tornar als escenaris com a dramaturg. Ha escrit un centenar de guions per a la petita pantalla i més de cent comèdies teatrals, algunes de les quals ja s’han convertit en clàssics (*Divendres 13* o *Strip Poker*). Actualment, és un dels autors contemporanis més representats a França i als països francòfons. D’altra banda, diverses de les seves obres, traduïdes al castellà i a l’anglès, es representen regularment als Estats Units i a l’Amèrica Llatina.

Per als aficionats i els professionals que busquen un text per portar a escena, Jean-Pierre Martinez ha optat per oferir les seves obres en descàrrega gratuïta des dels seus llocs web:

https://jeanpierremartinez.net/
https://comediatheque.net/

Tanmateix, el pagament dels drets de representació, que constitueixen una remuneració justa pel treball de l’autor, és una obligació legal. Tant si es tracta d’una companyia amateur com professional, cal sol·licitar autorització per representar l’obra i abonar els drets corresponents a la producció.

Jean-Pierre Martinez està representat per la Societat d’Autors i Compositors Dramàtics (SACD).

Per posar-vos en contacte amb Jean-Pierre Martinez i sol·licitar autorització per representar alguna de les seves obres, utilitzeu el formulari de contacte disponible als seus llocs web.

Després d’haver iniciat la seva trajectòria com a bateria, Jean-Pierre Martinez ha tornat recentment a la música, creant cançons originals inspirades en els seus poemes i les seves obres teatrals.

Amb Jean-Pierre Martinez Music, dona continuïtat a aquest univers en forma de cançons originals: relats breus, humorístics o melancòlics, en què la cançó es converteix de vegades en una petita escena teatral.

https://jeanpierremartinezmusic.com/

Totes les obres de Jean-Pierre Martinez es poden descarregar gratuïtament des dels seus llocs web:

https://jeanpierremartinez.net/

https://comediatheque.net/

Aquest text està protegit per les lleis relatives als drets de propietat intel·lectual. Qualsevol infracció dels drets d'autor és punible amb una multa de fins a 300.000 euros i una pena de fins a tres anys de presó.

Avinyó – novembre de 2026

ISBN 978-2-38602-538-9

© La Comédiathèque

Obra de descàrrega gratuïta.